

Ernaitza

Urtsu-Erreka auzoa

MURUA MIMENDIA familia

ERNAITZA Urtsu-Erreka auzoan dago. Bere inguruko baso eta zelaien izenen artean daukagu *Luberri, Muttegi, Abalo, Ilarrai, Malkarra*. Bertakoek diotenagatik baserria *Ernaitza behekoa* zen. Lehen goian zegoen baserriaren izena baitzen *Ernaitza*, baina hura galtzean baserri honek hartu zuen haren izena.

Auzoko bidea 1935ean egin zen, eta etxerainokoa 1985ean. Elizara bidea ordu erdikoa da eta lanera bidea (Bilorerainokoa) ere hala moduz.

1933an ezkondu zen Esteban Murua, Abaltzisketako *Arrupeko* Brigida Mimendiarekin. Larraitzen ezkondu ziren eta batera egin zuten ezkontza ospakizuna Joana Muruak eta *Urtaneko* Miel Antoniok. 1943an hil zen Brigida. Hura hiltzean neska-me gaztea etorri zen Ataungo *Amuñain* Goikotik, Jexuxa Arratibel, eta handik bi urtera ezkondu ziren Esteban eta Jexuxa. Ezkondu zirenean baserrian bizi ziren artean, etxeko aita-amak, eta elkarrekin egin zituzten hamar urte.

Ernaitzan etxejabe dira 1930etik aurrera eta 1940-50eko hamarkadan ukuilua eta bainu-gela berritu zituzten.

Bost-sei behi izaten zituzten eta berrehun buruko artaldea. Etxean egiten zuten artoa, patata eta babarruna eta ferian saldu gazta, arkume eta txekorrak. Ordizian baino gehixeago egiteko esperantzarekin Tolosara joaten zen feriara Esteban, mandoreen zestoetan hamar arkume hartuta. Joateko lau-bost orduko bidea eta etortzeko beste hainbeste. Hala ere, Ordiziara ere joaten ziren feriara,

hamar-hogei arkume mandoan hartuta. Bi orduko bidea zen. Noski arratsalderako berriz mendira igotzen ziren, astea pasatzeko jangaiak hartuta (ogi, eltzeko eta guzti). Baserriko bizimodua eta artzaintza, biak eramaten zituzten.

Aralarren *Goskintxuko* saroian egoten ziren uda partean (apirilaren erditik San Martinak arte). Eguero behar zuten ura ekartzeko (bi marmita, hemezortzi litrokoak) ordu erdiko bidea egin ohi zuten, aldapan gora. Mendiko udaberriko eta udako egunak oso okupatuak ziren, lan handikoak. Egunsentian hasten ziren lanean, goizeko bostak aldera. Jaiki, sua piztu eta neskamean eltzea jarri urarekin berotzeko, ardiak jetzi (bi orduz), gosaldutxo (txorixoa, urdaia edo arrautza kafearekin), gazta egin (lau-bost gazta), baratze lanak egin, bazkaldu (eltzekoa: baba, lenteja, babarruna...) siesta egin ordu betez, ardiak ekarri, jetzi, gaztak egin eta lotara, gaueko hamaiketarako edo. Bizimodurik gogorrena ardiek umeak egiten zituztenean, gauean jaiki egin behar izaten baitzuten bi edo hiru aldiz. Udazkenean etorri ohi ziren unerik goxoenak, inguruko artzainak elkartzen ziren eta otorduak ere egiten zituzten.

Neguan Santamañan eta Beizaman egoten ziren. Oso giro ederrean, etxeok balira bezala. Bertan egoten ziren martxora bitarte.

Informazio emailaia:
Gregorio Murua

1942

Brigida Mimendia seme-alabekin
eta etxeko aitona-amonekin.

MURUA MIMENDIA familia. 1952

Julian, Gregorio, Joxe Ramon, Teodora eta Joanita (seme-alabak).
Esteban Murua eta Jexuxa Arratibel (senar-emazteak).